

قانون مطبوعات

فصل اول- تعریف مطبوعات

ماده 1- مطبوعات در این قانون عبارتند از نشریاتی که به طور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه های گوناگون خبری ، انتقادی ، اجتماعی ، سیاسی ، اقتصادی ، کشاورزی ، فرهنگی ، دینی ، علمی ، فنی ، نظامی ، هنری ، ورزشی و نظایر اینها منتشر می شوند.

تبصره 1- انتشار فوق العاده اختصاص به نشریه ای دارد که به طور مرتب انتشار می یابد.

تبصره 2- نشریه ای که بدون اخذ پروانه از هیات نظارت بر مطبوعات منتشر گردد از شمول قانون مطبوعات خارج بوده و تابع قوانین عمومی است .

تبصره 3- کلیه نشریات الکترونیکی مشمول مواد این قانون است .

فصل دوم -رسالت مطبوعات

ماده 2- رسالتی که مطبوعات در نظام جمهوری اسلامی بر عهده دارد، عبارت است از :

الف- روشن ساختن افکار عمومی و بالا بردن سطح معلومات و دانش مردم در یک یا چند زمینه مورد اشاره در ماده 1.

ب- پیشبرد اهدافی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی بیان شده است .

ج- تلاش برای نفی مرزبندیهای کاذب و تفرقه انگیز و قراردادن اقشار مختلف جامعه در مقابل یکدیگر ، مانند دسته بندی مردم بر اساس نژاد، زبان، رسوم ، سنن محلی و...

د- مبارزه با مظاهر فرهنگ استعماری (اسراف، تبذیر، لغو، تجمل پرستی، اشاعه فحشاء و...) و ترویج و تبلیغ فرهنگ اصیل اسلامی و گسترش فضایل اخلاقی.

ه- حفظ و تحکیم سیاست نه شرقی نه غربی.

تبصره - هریک از مطبوعات باید حداقل در تحقق یکی از موارد فوق الذکر سهمیم و با موارد دیگر به هیچ وجه در تضاد نبوده و در مسیر جمهوری اسلامی باشد.

فصل سوم - حقوق مطبوعات

ماده 3- مطبوعات حق دارند نظرات، انتقادات سازنده، پیشنهادهای، توضیحات مردم و مسئولین را با رعایت موازین اسلامی و مصالح جامعه درج و به اطلاع عموم برسانند.

تبصره - انتقاد سازنده مشروط به دارا بودن منطق و استدلال و پرهیز از توهین، تحقیر و تخریب می باشد.

ماده 4- هیچ مقام دولتی و غیر دولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله ای در صدد اعمال فشار بر مطبوعات برآید و یا به سانسور و کنترل نشریات مبادرت کند.

ماده 5- کسب و انتشار اخبار داخلی و خارجی که به منظور افزایش آگاهی عمومی و حفظ مصالح جامعه باشد با رعایت این قانون حق قانونی مطبوعات است.

تبصره 1- متخلف از مواد (4) و (5) به شرط داشتن شاکه به حکم دادگاه به انفصال خدمت از شش ماه تا دو سال و در صورت تکرار به انفصال دایم از خدمات دولتی محکوم خواهد شد.

تبصره 2 - مصوبات شورای عالی امنیت ملی برای مطبوعات لازم الاتباع است. در صورت تخلف دادگاه می تواند نشریه متخلف را موقتاً تا دو ماه توقیف و پرونده را خارج از نوبت رسیدگی نماید.

تبصره 3- مطالب اختصاصی نشریات اگر به نام پدید آورنده اثر (به نام اصلی یا مستعار) منتشر شود به نام او و در غیر این صورت به نام نشریه مشمول قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان می باشد.

فصل چهارم - حدود مطبوعات

ماده 6- نشریات جز در موارد اخلاص به مبانی و احکام اسلام و حقوق عمومی و خصوصی که در این فصل مشخص می شوند آزادند :

- 1- نشر مطالب الحادی و مخالف موازین اسلامی و ترویج مطالبی که به اساس جمهوری اسلامی لطمه وارد کند.
- 2- اشاعه فحشاء و منکرات و انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی .
- 3- تبلیغ و ترویج اسراف و تبذیر .
- 4- ایجاد اختلاف ما بین اقشار جامعه ، بویژه از طریق طرح مسایل نژادی و قومی
- 5- تحریص و تشویق افراد و گروه ها به ارتکاب اعمالی علیه امنیت ، حیثیت و منافع جمهوری اسلامی در داخل یا خارج.
- 6- فاش نمودن و انتشار اسناد و دستورها و مسایل محرمانه ، اسرار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ، نقشه و استحکامات نظامی ، انتشار مذاکرات غیر علنی مجلس شورای اسلامی و محاکم غیر علنی دادگستری و تحقیقات مراجع قضایی بدون مجوز قانونی .
- 7- اهانت به دین مبین اسلام و مقدسات آن و همچنین اهانت به مقام معظم رهبری و مراجع مسلم تقلید .
- 8- افترا به مقامات ، نهادها ، ارگانها و هریک از افراد کشور و توهین به اشخاص حقیقی و حقوقی که حرمت شرعی دارند ، اگر چه از طریق انتشار عکس یا کاریکاتور باشد.
- 9- سرقت های ادبی و همچنین نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروه های منحرف و مخالف اسلام (داخلی و خارجی) به نحوی که تبلیغ از آنها باشد . (حدود موارد فوق را آیین نامه مشخص می کند).
- تبصره 1- سرقت ادبی عبارتست از نسبت دادن عمدی تمام یا بخش قابل توجهی از آثار و نوشته های دیگران به خود یا غیر ولو بصورت ترجمه .
- 10- استفاده ابزاری از افراد (اعم از زن و مرد) در تصاویر و محتوا ، تحقیر و توهین به جنس زن ، تبلیغ تشریفات و تجملات نامشروع و غیر قانونی .

11- پخش شایعات و مطالب خلاف واقع و یا تحریف مطالب دیگران .

12- انتشار مطلب علیه اصول قانون اساسی .

تبصره 2- متخلف از موارد مندرج در این ماده مستوجب مجازات های مقرر در ماده (698) قانون مجازات اسلامی خواهد بود و در صورت اصرار مستوجب تشدید مجازات و لغو پروانه می باشد .

ماده 7- موارد ذیل ممنوع و جرم محسوب می شود:

الف- چاپ و انتشار نشریه ای که پروانه برای آن صادر نشده و یا پروانه آن لغو گردیده و یا به دستور دادگاه به طور موقت یا دایم تعطیل گردیده است .

ب- انتشار نشریه به گونه ای که اکثر مطالب آن مغایر باشد با آنچه که متقاضی به نوع آن متعهد شده است .

ج- انتشار نشریه به نحوی که با نشریات موجود یا نشریاتی که به طور موقت یا دایم تعطیل شده اند از نظر نام ، علامت و شکل اشتباه شود .

د- انتشار نشریه بدون ذکر نام صاحب امتیاز و مدیر مسئول و نشانی اداره نشریه و چاپخانه آن .

تبصره - مراکز نشر ، چاپ ، توزیع و فروش نشریات ، مجاز به چاپ و انتشار و عرضه مطبوعات و نشریاتی که از سوی دادگاه صالح یا هیات نظارت مغایر با اصول مندرج در این قانون تشخیص داده شود ، نمی باشد .

فصل پنجم - شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه

ماده 8- انتشار نشریه توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با سرمایه ایرانی و اخذ پروانه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آزاد است . استفاده نشریات از کمک خارجی مستقیم یا غیر مستقیم ممنوع و جرم محسوب می شود .

تبصره 1- مطبوعاتی که از طرف سازمان های آزادیبخش اسلامی کشورهای دیگر منتشر می شود می تواند با سرمایه و مسئولیت اشخاص غیر ایرانی در چهار چوب قوانین مربوطه به خارجیان مقیم ایران و موافقت وزارتین ارشاد و امور خارجه منتشر شود .

تبصره 2- کمک های اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی غیر دولتی که با نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور خارجه دریافت گردد مشمول این ماده نخواهد بود .

تبصره 3- واگذاری امتیاز نشریه به غیر اعم از قطعی ، شرطی ، اجاره و امثال آن ممنوع است و جرم محسوب می شود مگر در صورت درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت .

ماده 9-

الف - شخص حقیقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط زیر باشد :

- 1- تابعیت ایران .
- 2- دارا بودن حداقل 25 سال سن .
- 3- عدم حجر و ورشکستگی به تقلب و تقصیر .
- 4- عدم اشتغال به فساد اخلاقی و سابقه محکومیت کیفری بر اساس موازین اسلامی که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی باشد .
- 5- داشتن صلاحیت علمی در حد لیسانس و یا پایان سطح در علوم حوزه ای به تشخیص هیأت نظارت موضوع ماده (10) این قانون .
- 6- پایبندی و التزام عملی به قانون اساسی .

ب- اشخاص حقوقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط ذیل باشند :

1- مراحل قانونی ثبت شخصیت حقوقی طی شده باشد و در اساسنامه و یا قانون تشکیل خود مجاز به انتشار نشریه باشد

2- زمینه فعالیت نشریه مرتبط با زمینه فعالیت شخص حقوقی بوده و محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی شخصیت حقوقی باشد .

تبصره 1- متقاضی امتیاز نشریه موظف است خود یا شخص دیگری را به عنوان مدیر مسئول و اجد شرایط مندرج در این ماده معرفی نماید .

تبصره 2- برای نشریات داخلی یک سازمان ، موسسه و شرکت دولتی یا خصوصی که فقط برای استفاده کارکنان منتشر و رایگان در اختیار آنان قرار می گیرد تنها اجازه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بارعایت ماده 2 این قانون کافی است .

تبصره 3- با یک پروانه نمی توان بیش از یک نشریه منتشر کرد.

تبصره 4- صاحب امتیاز در قبال خط مشی کلی نشریه مسئول است و مسئولیت یکایک مطالبی که در نشریه به چاپ می رسد و دیگر امور در رابطه با نشریه به عهده مدیر مسئول خواهد بود .

تبصره 5- نخست وزیران ، وزیران ، استانداران ، امرای ارتش و شهربانی ، ژاندارمری ، روسای سازمانهای دولتی ، مدیران عامل و روسای هیأت مدیره شرکتها و بانکهای دولتی و کلیه شرکتها و موسساتی که شمول حکم در مورد آن مستلزم ذکر نام است ، نمایندگان مجلسین ، سفرا ، فرمانداران ، شهرداران ، روسای انجمنهای شهر و شهرستان تهران و مراکز استانها ، اعضای ساواک ، روسای دفاتر رستلخیز در تهران و مراکز استانها و شهرستانها و وابستگان به رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد 1342 تا 22 بهمن 1357 در مشاغل مذکور بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات ، رادیو و تلوزیون یا سخنرانی در اجتماعات خدمتگزار تبلیغاتی رژیم گذشته بوده اند ، از انتشار نشریه و هرگونه فعالیت مطبوعاتی محرومند .

تبصره 6 – هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول از مراجع ذی صلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) استعلام نماید . مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نمایند . در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می گردد .

تبصره 7- مسئولیت مقالات و مطالبی که در نشریه منتشر می شود به عهده مدیر مسئول است ولی این مسئولیت نافی مسئولیت نویسنده و سایر اشخاصی که در ارتکاب جرم دخالت داشته باشند نخواهد بود .

تبصره 8- اعضا و هواداران گروه های ضد انقلاب و یا گروه های غیر قانونی و محکومین دادگاه های انقلاب اسلامی که به جرم اعمال ضد انقلابی و یا علیه امنیت داخلی و خارجی محکومیت یافته اند و همچنین کسانی که علیه نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت و یا تبلیغ می کنند حق هیچگونه فعالیت مطبوعاتی و قبول سمت در نشریات را ندارند.

ماده 10- اعضای هیأت نظارت بر مطبوعات که از افراد مسلمان و صاحب صلاحیت علمی و اخلاقی لازم و مومن به انقلاب اسلامی می باشند عبارتند از :

الف- یکی از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه.

ب- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام الاختیار وی.

ج- یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس .

د- یکی از اساتید دانشگاه به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی .

ه- یکی از مدیران مسئول مطبوعات به انتخاب آنان .

و- یکی از اساتید حوزه علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم .

ز- یکی از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب آن شورا .

تبصره 1- این هیأت ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون در دور اول و در دوره های بعد ظرف یکماه قبل از اتمام مدت مقرر برای دو سال به دعوت وزیر ارشاد اسلامی تشکیل می شود .

تبصره 2- تصمیمات هیأت نظارت قطعی است ، این امر مانع شکایت و اقامه دعوی افراد ذینفع در محاکم نخواهد بود .

تبصره 3- دبیرخانه هیأت نظارت با امکانات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می شود و زیر نظر آن هیأت انجام وظیفه می نماید .

تبصره 4 - وزارت ارشاد اسلامی مسئول دعوت و برگزاری جلسه انتخابات موضوع بند (ه) این ماده است و مرجع تشخیص صلاحیت نامزدهای انتخابات مزبور بر اساس شرایط مندرج در صدر این ماده هیأت سه نفری مرکب از افراد بندهای الف و ب و ج می باشند .

تبصره 5 - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، ریاست هیأت نظارت بر مطبوعات را بر عهده خواهد داشت و پاسخگوی عملکرد هیأت مذکور در مجلس و دیگر مراجع ذی صلاح خواهد بود .

ماده 11- رسیدگی به درخواست صدور پروانه و تشخیص صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول به عهده هیأت نظارت بر مطبوعات است .

تبصره - در صورتی که صاحب پروانه یکی از شرایط مقرر در ماده (9) این قانون را فاقد شود ، به تشخیص هیأت نظارت مقرر در ماده (10) و با رعایت تبصره های آن پروانه نشریه لغو می شود .

ماده 12- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است تخلف نشریات را رأساً یا به تقاضای حداقل دو نفر از اعضای هیأت نظارت ظرف مدت یک ماه مورد بررسی قرار داده و در صورت لزوم به طور مستقیم و یا از طریق هیأت نظارت ، مراتب را جهت پیگرد قانونی به دادگاه صالح تقدیم نماید .

تبصره - در مورد تخلفات موضوع ماده 6 به جز بند (3) و (4) و بند (ب) ، (ج) و (د) ماده، هیأت نظارت می تواند نشریه را توقیف نماید و در صورت توقیف موظف است ظرف یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به دادگاه ارسال نماید .

ماده 13- هیأت نظارت مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت تقاضا جهت امتیاز یک نشریه درباره صلاحیت متقاضی و مدیر مسئول با رعایت شرایط مقرر در این قانون رسیدگی های لازم را انجام داده و مراتب رد یا قبول تقاضا را با ذکر دلایل و شواهد جهت اجرا به وزیر ارشاد گزارش نماید و وزارت ارشاد اسلامی موظف است حداکثر ظرف 2 ماه از تاریخ موافقت هیأت نظارت برای متقاضی پروانه انتشار صادر کند .

ماده 14- در صورتی که مدیر مسئول شرایط مندرج در ماده 9 را فاقد گردد یا فوت شود و یا استعفا دهد صاحب امتیاز موظف است حداکثر ظرف سه ماه شخص دیگری را که واجد شرایط باشد به وزارت ارشاد اسلامی معرفی کند در غیر این صورت از انتشار نشریه او جلوگیری می شود و تا زمانی که صلاحیت مدیر به تأیید نرسیده است ، مسئولیت های مدیر به عهده صاحب امتیاز است .

ماده 15- اعلام نظر هیأت نظارت مبنی بر تأیید یا عدم تأیید مدیر مسئول جدید حداکثر سه ماه از تاریخ معرفی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد بود .

ماده 16- صاحب امتیاز موظف است ظرف شش ماه پس از صدور پروانه نشریه مربوط را منتشر کند و در غیر اینصورت با یک بار اخطار کتبی و دادن فرصت 15 دیگر در صورت عدم عذر موجه اعتبار پروانه از بین می رود عدم انتشار منظم نشریه در یک سال نیز اگر بدون عذر موجه (به تشخیص هیأت نظارت) باشد موجب لغو پروانه خواهد بود.

تبصره - نشریه ای که سالانه منتشر می شود (سالنامه) از ماده فوق مستثنی بوده و در صورت عدم نشر ظرف یکسال بدون عذر موجه پروانه صاحب امتیاز لغو خواهد شد.

ماده 17- پروانه هایی که بر طبق مقررات سابق برای نشریات کنونی صادر شده است به اعتبار خود باقی است، مشروط بر اینکه ظرف سه ماه از تاریخ اجراء این قانون صاحب امتیاز برای تطبیق وضع خود با این قانون اقدام نماید.

ماده 18- در هر شماره باید نام صاحب امتیاز، مدیر مسئول، نشانی اداره و چاپخانه ای که نشریه در آن به چاپ می رسد و نیز زمینه فعالیت و ترتیب انتشار نوع نشریه (دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، ادبی، هنری و غیره) در صفحه معین و محل ثابت اعلان شود. چاپخانه ها نیز مکلف به رعایت مفاد این ماده می باشند.

ماده 19- نشریات در چاپ آگهی های تجاری که مشتمل بر تعریف و تمجید کالا یا خدماتی که از طرف یکی از مراکز تحقیقاتی کشور که بر حسب قوانین رسمیت داشته باشند تأیید گردد با رعایت ماده 12 آیین نامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانونهای آگهی تبلیغاتی و بند های مربوط مجاز می باشند.

تبصره- در مواردی که طبق این ماده مطبوعات مجاز به درج آگهی های مشتمل بر تعریف و تشویق از کالا و خدمات هستند متن این تعریف و تشویق نمی تواند از متن تقدیر نامه رسمی مراکز قانونی مذکور در این ماده فراتر رود.

ماده 20- هر روزنامه یا مجله باید دفاتر محاسباتی پلمپ شده بر طبق قانون تهیه و کلیه مخارج و درآمد خود را در آن ثبت کند و بیلان سالانه درآمد و مخارج را به وزارت ارشاد اسلامی بفرستد، وزارت ارشاد اسلامی هر وقت لازم بداند، دفاتر مالی موسسات را بازرسی می نماید.

تبصره- کلیه مطبوعات مکلفند همه ماهه تیراژ فروش ماهیانه خود را کتبا" به وزارت ارشاد اسلامی اطلاع دهند.

ماده 21- مدیران مسئول نشریات موظفند از هر شماره نشریه دو نسخه به هر یک از مراجع زیر به طور مرتب و رایگان ارسال نمایند:

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - مجلس شورای اسلامی.

ج - دادگستری مرکز استان محل نشر .

ماده 22- ورود مطبوعات به کشور و نیز خروج آن بر اساس موازین شرعی و قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی است.

فصل ششم - جرائم

ماده 23- هرگاه در مطبوعات مطالبی مشتمل بر توهین یا افترا یا خلاف واقع و یا انتقاد نسبت به شخص (اعم از حقیقی یا حقوقی) مشاهده شود، ذینفع حق دارد پاسخ آن را ظرف یکماه کتبا" برای همان نشریه بفرستد. و نشریه مزبور موظف است اینگونه توضیحات و پاسخ ها را در یکی از دو شماره ای که پس از وصول پاسخ منتشر می شود، در همان صفحه و ستون و با همان حروف که اصل مطلب منتشر شده است مجانی به چاپ برساند. به شرط آنکه جواب از دو برابر اصل تجاوز نکند و متضمن توهین و افترا به کسی نباشد.

تبصره 1 - اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند حق پاسخگویی مجدد برای معترض باقی است. درج قسمتی از پاسخ به صورتی که آنرا ناقص یا نامفهوم سازد و همچنین افزودن مطالبی به آن در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره درج شود.

تبصره 2 - پاسخ نامزدهای انتخاباتی در جریان انتخابات باید در اولین شماره نشریه درج گردد. به شرط آنکه حداقل شش ساعت پیش از زیر چاپ رفتن نشریه پاسخ به دفتر نشریه تسلیم و رسید دریافت شده باشد.

تبصره 3- در صورتی که نشریه از درج پاسخ امتناع ورزد یا پاسخ را منتشر نسازد، شاکی می تواند به دادگستری شکایت کند و رییس دادگستری در صورت احراز صحت شکایت جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار می کند و هرگاه این اخطار موثر واقع نشود، پرونده را پس از دستور توقیف موقت نشریه که مدت آن حداکثر از 10 روز تجاوز نخواهد کرد به دادگاه ارسال می کند.

تبصره 4- اقدامات موضوع این ماده و تبصره های آن نافی اختیارات شاکی در جهت شکایات به مراجع قضایی نمی باشد.

ماده 24- اشخاصی که اسناد و دستورهای محرمانه نظامی و اسرار ارتش و سپاه و یا نقشه های قلاع و استحکامات نظامی را در زمان جنگ یا صلح به وسیله یکی از مطبوعات فاش و منتشر کنند به دادگاه تحویل تا برابر مقررات رسیدگی شود.

ماده 25- هر کس به وسیله مطبوعات مردم را صریحا" به ارتکاب جرم یا جنایتی بر ضد امنیت داخلی یا سیاست خارجی کشور که در قانون مجازات عمومی پیش بینی شده است تحریص و تشویق نماید در صورتی که اثری بر آن مترتب شود ، به مجازات معاونت همان جرم محکوم و در صورتی که اثری بر آن مترتب نشود ، طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد

ماده 26- هر کس به وسیله مطبوعات به دین مبین اسلام و مقدسات آن اهانت کند در صورتی که به ارتداد منجر شود حکم ارتداد در حق وی صادر و اجرا و اگر به ارتداد نینجامد طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد .

ماده 27- هر گاه در نشریه ای به رهبری جمهوری اسلامی ایران و یا مراجع مسلم تقلید اهانت شود پروانه آن نشریه لغو و مدیر مسئول و نویسنده مطلب به محاکم صالحه معرفی و مجازات خواهند شد .

تبصره- رسیدگی به جرائم موضوع مواد 24 و 25 و 26 و 27 تابع شکایات مدعی خصوصی نیست .

ماده 28- انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی ممنوع و موجب تعزیر شرعی است و اصرار بر آن موجب تشدید تعزیر و لغو پروانه خواهد بود .

ماده 29- انتشار مذاکرات غیر علنی مجلس شورای اسلامی و مذاکرات غیر علنی محاکم دادگستری یا تحقیقات مراجع اطلاعاتی و قضایی که طبق قانون افشای آن مجاز نیست ممنوع است و در صورت تخلف طبق نظر حاکم شرع و قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد .

ماده 30- انتشار هر نوع مطلب مشتمل بر تهمت یا افتراء یا فحش و الفاظ رکیک یا نسبتهای توهین آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص ممنوع است ، مدیر مسئول جهت مجازات به محاکم قضایی معرفی میگردد و تعقیب جرائم مزبور موکول به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت استرداد شکایت تعقیب در هر مرحله ای که باشد متوقف خواهد شد .

تبصره 1- در موارد فوق شاکی (اعم از حقیقی یا حقوقی) میتواند برای مطالبه خسارتی که از نشر مطالب مزبور بر او وارد آمده به دادگاه صالحه شکایت نموده و دادگاه نیز مکلف است نسبت به آن رسیدگی و حکم متناسب صادر نماید .

تبصره 2- هر گاه انتشار مطالب مذکور در ماده فوق راجع به شخص متوفی بوده ولی عرفا" هتاکی به بازماندگان وی بحساب آید ، هریک از ورثه قانونی میتواند از نظر جزائی یا حقوقی طبق ماده و تبصره فوق اقامه دعوی نماید .

ماده 31- انتشار مطالبی که مشتمل بر تهدید به هتک شرف و یا حیثیت و یا افشای اسرار شخصی باشد ممنوع است و مدیر مسئول به محاکم قضایی معرفی و با وی طبق قانون تعزیرات رفتار خواهد شد .

تبصره- در مورد مواد 30 و 31 تا زمانی که پرونده در مرحله تحقیق و رسیدگی است نشریه مورد شکایات حق ندارد نسبت به مورد رسیدگی مطلبی نشر دهد در صورت تخلف رئیس دادگاه باید قبل از ختم تحقیقات حکم توقیف نشریه را صادر کند این توقیف شامل اولین شماره بعد از ابلاغ می شود و در صورت تکرار تا موقع صدور رأی دادگاه از انتشار نشریه جلوگیری می شود .

ماده 32- هر کس در نشریه ای خود را بر خلاف واقع صاحب پروانه انتشار یا مدیر مسئول معرفی کند ، یا بدون داشتن پروانه به انتشار نشریه مبادرت نماید طبق نظر حاکم شرع با وی رفتار خواهد شد .

مقررات این ماده شامل دارندگان پروانه و مدیران مسئولی که سمتهای مزبور را طبق قانون از دست داده اند نیز می شود .

ماده 33- الف – هر گاه در انتشار نشریه نام یا علامت نشریه دیگری ولو با تغییرات جزئی تقلید شود به طوری که برای خواننده امکان اشتباه باشد از انتشار آن جلوگیری و مرتکب به حبس تعزیری شصت و یک روز تا سه ماه و جزای نقدی از یک میلیون (1/000/000) ریال تا ده میلیون ریال محکوم می شود .

تعقیب جرم و مجازات منوط به شکایت شاکی خصوصی است .

ب- پس از توقیف یک نشریه انتشار هر نوع نشریه دیگر به جای نشریه توقیف شده به نحوی که با نشریه مذکور از نظر نام ، علامت و شکل مشتبه شود ممنوع است و نشریه جدید بلافاصله توقیف می گردد .

مرتکب به مجازات حبس تعزیری از سه ماه تا شش ماه و جزای نقدی از دو میلیون ریال تا بیست میلیون ریال محکوم می شود .

ماده 34- رسیدگی به جرائم مطبوعاتی با توجه به قوانین مربوط به صلاحیت ذاتی می تواند در محاکم عمومی یا انقلاب یا سایر مراجع قضائی باشد . در هر صورت علنی بودن و حضور هیأت منصفه الزامی است .

تبصره – به جرائم مطبوعاتی در محاکم صالح مراکز استانها رسیدگی می شود .

ماده 35- تخلف از مقررات این قانون جرم است و چنانچه در قانون مجازات اسلامی و این قانون برای آن مجازات تعیین نشده باشد متخلف به یکی از مجازاتهای ذیل محکوم می شود :

الف- جزای نقدی از یک میلیون تا بیست میلیون ریال .

ب- تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه ها و حداکثر تا یک سال در مورد سایر نشریات .

تبصره - دادگاه می تواند در جرائم مطبوعاتی مجازات حبس و شلاق را به یکی از مجازاتهای ذیل تبدیل نماید :

الف - جزای نقدی از دو میلیون (000/000/2) تا پنجاه میلیون (000/000/50) ریال .

ب- تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه ها و تا یک سال در مورد سایر نشریات

ج- محرومیت از مسئولیت های مطبوعاتی حداکثر تا پنج سال .

فصل هفتم - هیات منصفه مطبوعات

ماده 36 (الحاقی 1379/1/30 و اصلاحی 1384/5/9) - انتخاب هیات منصفه به طریق ذیل خواهد بود :

هر دو سال یک بار در مهر ماه جهت تعیین اعضاء هیات منصفه در تهران به دعوت رئیس قوه قضائیه یا نماینده ایشان و با حضور ایشان یا نماینده وی و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ، رئیس شورای اسلامی شهر ، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و نماینده شورای سیاستگذاری ائمه جمعه سراسر کشور و در مراکز استان به دعوت نماینده ریاست قوه قضائیه و با حضور وی و مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان ، رئیس سازمان تبلیغات و امام جمعه مرکز استان یا نماینده وی تشکیل می شود .

هیات مذکور در تهران 21 نفر و در سایر استانها 14 نفر از افراد مورد اعتماد عمومی را از بین گروه های مختلف اجتماعی (روحانیون ، اساتید دانشگاه ، پزشکان ، مهندسان ، نویسندگان و روزنامه نگاران ، وکلای دادگستری ، دبیران و آموزگاران ، اصناف ، کارمندان ، کارگران ، کشاورزان ، هنرمندان و بسیجیان) به عنوان اعضای هیات منصفه انتخاب می کند .

چنانچه به هر دلیلی اعضای هیات منصفه به 10 نفر یا کمتر برسد ، هیات مذکور در این ماده موظف است ظرف یک ماه تشکیل جلسه داده و نسبت به تکمیل اعضای هیات منصفه اقدام نماید .

تبصره 1- چنانچه مفاد موضوع این ماده در مهلت مقرر انجام نشود ، رئیس کل دادگستری مکلف می باشد نسبت به دعوت از افراد یاد شده و انتخاب هیات منصفه اقدام نماید .

تبصره 2- چنانچه به هر دلیلی اعضای هیات منصفه به ده نفر یا کمتر برسد ، هیأت مذکور در این ماده موظف است ظرف یک ماه تشکیل جلسه داده و نسبت به تکمیل اعضای هیات منصفه اقدام نماید .

ماده 37(الحاقی 30/1/79) – اعضای هیات منصفه باید دارای شرایط زیر باشند :

1- داشتن حداقل 30 سال سن و تاهل .

2-نداشتن سابقه محکومیت موثر کیفری .

3- اشتهار به امانت ، صداقت و حسن شهرت .

4- صلاحیت علمی و آشنایی با مسائل فرهنگی و مطبوعاتی .

ماده 38(الحاقی 79/1/30) – پس از انتخاب اعضای هیات منصفه ، موضوع ماده (36) این قانون ، مراتب توسط رئیس کل دادگستری استان به اعضاء ابلاغ می گردد . دادگاه رسیدگی کننده به جرائم مطبوعاتی ، حداقل یک هفته قبل از زمان رسیدگی از تمامی اعضاء هیات منصفه دعوت می کند تا در جلسه محاکمه حضور یابند . دادگاه با حضور حداقل 7 نفر از اعضای هیات منصفه رسمیت خواهد یافت . اکثریت آراء حاضران ملاک تصمیم گیری هیات منصفه خواهد بود ، اعضای هیات موظفند تا پایان جلسات دادگاه حضور داشته باشند .

تبصره 1- تصمیمات هیاتهای نظارت و منصفه با اکثریت مطلق عده حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره 2- چنانچه در دو جلسه رسیدگی به یک پرونده جرم مطبوعاتی ، هیأت منصفه به حد نصاب نرسد ، دادگاه در جلسه سوم با حضور افراد حاضر حداقل به تعداد 5 نفر رسیدگی می نماید .

تبصره 3- دبیرخانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات قوه قضائیه تشکیل و زیر نظر هیأت منصفه انجام وظیفه می نماید .

ماده 39(الحاقی 30/1/79) – هر یک از اعضای هیات منصفه چنانچه بدون عذر موجه در دو جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب دادگاه حاضر نشود یا از شرکت در اتخاذ تصمیم خودداری کند با حکم دادگاه رسیدگی کننده به دو سال محرومیت از عضویت در هیات منصفه محکوم می شود . رأی دادگاه قطعی است .

تبصره – هر یک از اعضای هیات منصفه به علت وجود عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حضور یابد موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی عذر خود را کتبا" و به طور مستدل به استحضار دادگاه برساند ، در غیر این صورت عذر وی غیر موجه محسوب می گردد مگر عذرهایی که در این فاصله تا جلسه دادگاه حادث شده باشد در هر حال موظف است عذر خود را به دادگاه اعلام نماید .

عذر موجه همان است که در آیین دادرسی احصاء گردیده است .

ماده 40 (الحاقی 30/1/79) – اعضای هیأت منصفه در ابتدای اولین جلسه حضور خود در دادگاه ، به خداوند متعال و در برابر قرآن کریم سوگند یاد می کنند بدون در نظر گرفتن گرایش های شخصی یا گروهی و با رعایت صداقت ، تقوی و امانت داری ، در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه نمایند .

ماده 41 (الحاقی 30/1/79) – موارد رد اعضای هیأت منصفه همان است که طبق قانون در مورد رد قضاوت پیش بینی شده است .

ماده 42 (الحاقی 30/1/79) – هر گاه در حین محاکمه ، اعضای هیأت منصفه سوالاتی داشته باشند ، مراتب را کتبا" جهت طرح ، تسلیم رئیس دادگاه می نمایند .

ماده 43 (الحاقی 79/1/30) – پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می دارند :

الف – متهم بزهکار است یا خیر ؟

ب – در صورت بزهکاری آیا مستحق تخفیف است یا خیر ؟

تبصره 1- پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و و طبق قانون مبادرت به صدور رای می نماید .

تبصره 2- در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر بزهکاری باشد دادگاه می تواند پس از رسیدگی رای بر برائت صادر کند .

تبصره 3- در صورتی که رای دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد ، رای صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدید نظرخواهی است . در رسیدگی مرحله تجدید نظر حضور هیأت منصفه لازم نیست .

تبصره 4- حضور هیأت منصفه در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم نیست .

ماده 44 (الحاقی 79/1/30) – هر گاه حکم دادگاه مبنی بر برائت یا محکومیتی باشد که مستلزم سلب حقوق اجتماعی نباشد ، از نشریه در صورتی که قبلا" توقیف شده باشد بی درنگ رفع توقیف خواهد شد و انتشار مجدد آن بلامانع می باشد .

فصل هشتم – موارد متفرقه

ماده 45- نظارت دقیق بر عملکرد جراید و انجام رسالت مطبوعاتی آنان بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. این امر مانع از انجام وظیفه مستقیم هیأت نظارت نخواهد بود.

ماده 46 – صاحب امتیاز و مدیر مسئول موظفند کلیه کارکنان نشریه را بیمه نمایند تا در صورتی که به حکم دادگاه یا رأی هیأت نظارت یا به هر دلیل دیگر نشریه تعطیل گردید تا زمان اشتغال مجدد طبق مقررات قانون کار حقوق قانونی آنان پرداخت شود.

ماده 47- آئین نامه اجرائی این قانون ظرف حداکثر شش ماه توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 48 – این قانون از جمله در مورد نحوه تشکیل هیأت نظارت و هیأت منصفه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و نیز از تاریخ تصویب کلیه قوانین مغایر با آن از جمله لایحه قانونی مطبوعات مصوب 1358/5/25 شورای انقلاب لغو می گردد.